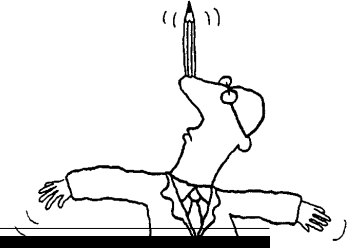

Wilhelm Conrad Röntgen

Konik Yazar: Piref. H. Ökkeş

1 845'te Almanya'da dünyaya geldi. Çocukluğunun bir kısmı Hollanda'da geçti. Mekanik aletler icat etmek dışında özel bir yetenek göstermedi. Kırlarda, ormanlarda, dağlarda dolaşmayı sevdi.

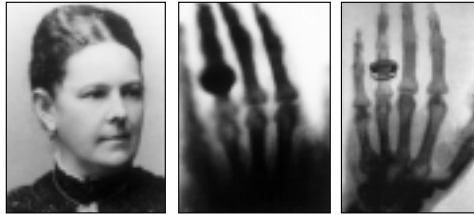
Lise eğitimini Utrecht Teknik Lisesi'nde sürdürürken başına olmadık bir iş geldi. Karatahtaya bir gün aksi hocalardan birinin karikatürü çizilmişti (belki de pisi pisi olarak!) Hoca sınıfa girince öğrenciler kahkahayı bastılar, hoca da kalayı... Ve derhal karikatürü yapan öğrenciyi aramaya başladı. Lakin sınıf sır vermedi. Amma velakin ser verildi: Hoca, ön sırada oturan iyi huylu ama muzip Wilhelm'den kuşkulandı ona karikatürü kimin yaptığını sordu. Yanıt alamayınca, Wilhelm'i disiplin kuruluna gönderdi. Wilhelm'in savunması olması gerektiği gibiydi: "Ben yapmadım!" Yapanı ele vermedi. Wilhelm'i okuldan attılar!

Diplomasız ama onurlu Wilhelm, yine de ne yaptı etti, sınavla öğrenci alan Zürih'teki meşhur Politeknik'te doktorasını yaptı. İsviçreliler bununla pek övünürler.

1872'de Anna Bertha Ludwig'le evlendi. Anna'nın babasının işlettiği kahvede tanışmışlardı. Çocukları olmayınca Anna'nın yeğenini evlat edindiler.

Röntgen müthiş bir gözlemci ve son derece yetenekli bir deneysel araştırmacıydı. İlk kez Ümraniye Kiraathanesi'nde kullanılan "Röntgen gibi gözlemci" deyimini dilimize burdan geçmiştir.

Kırk yaşında bugün adıyla anılan ışınları buldu. O denli mütevazıydı ki, bulduğu ışınları kendi adını vermek aklının ucundan geçmedi bile. Özel-liklerini bilmediğinden, bunlara X-ışını dedi! Işınlarını ilk önce karısının elinde denedi. Zarif bir elin kemikleri, hafif bir et gölgesi ve bir evlilik yüzüğüdür ilk röntgenogram. Biz bunu pek romantik bulduk ve bu yüzden tümceyi devrik yazdık.

Anna Bertha ve eli, 22 Aralık 1895'te ve 16 Haziran 1896'da.

Görünmeyen ama maddeyi delen ışınlar bunlar! Dile kolay, göze zor! Bilim dünyası alt üst oldu. İlk yıllarda tehlikesi pek bilinmeyen X-ışınları o yıllarda görülmemiş bir hızla yayıldı. Maalesef...

1897'de ünlü bir çocuk doktoru bir radyoloji laboratuvarı kurdu. İskeletlerini merak edenler akın akın laboratuvara akıyorlardı... Laboratuvar- da 13 yıl (uğursuz say!) çalışan fotoğrafçı Henri Simon önce bir parmağını, sonra elini, arkasından kendinden arta kalanları kaybetti. Ama X-ışınları ayakkabıcılarda bile kullanılmaya devam etti. Hatta hamile kadınlarda da... Bebeğin kime benzeyeceğini merak ediyorlardı herhalde!

Röntgen 1901'de fizik dalında verilen ilk Nobel ödülünü aldı. Ödülle birlikte verilen parayı üniversitesine bağışladı. Aldığı ödüller sayfalar dolusudur. Sokaklara caddelere apartıman- lara daha yaşarken adı verildi. Ama bu onurlar Röntgen'i şımartmadı. Hayatı boyunca basit ve sade bir insan olarak kaldı. Dağcılığı severdi, çok da iyiydi. Kaç kez tehlikeli durumlardan kurtulmuştu ve başkalarını kurtarmıştı.

Rütbe ve unvanlara değer vermeyen Röntgen "von" unvanını reddetti. Kabul ettiği tek unvan Würzburg Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin onursal doktoru unvanıydı.

İnsanlığın yararına serbestçe kullanılabilmesi için buluşlarını patentlemedi. Her türlü ticari girişimden uzak durdu. "Müşteri Odaklı Bilim"e ödün vermedi.

Günün birinde, X-ışınlarını bulmadığı, asıl buluşu asistanının yaptığı suçlamasında bulunuldu. Çok üzülen Röntgen, küstü ve toplumla ilişkisini keserek köşesine çekildi.

Yapmadığı karikatüre yaptı, bulduğu buluşaysa bulmadı dendi! İnsanlıktan başka kimseye yaranamadı Röntgen ey aziz okurlarım! ♣